

SETEMBRE 2011 - Número 3

CONTINGUTS

Editorial

(pàg. 2)

Sarsuela a la Font Clara

(pàg. 2)

Humor gràfic

(pàg. 5)

Opinió

(pàg. 5)

Què és cultura?

(pàg. 6 i 7)

Llibres

'A orillas del Guadalquivir'

(pàg. 7)

El Mil·liari de Subirats

(pàg. 8)

Els Gegants del carrer de la Font

(pàg. 9)

Cal Sutxet o Cal Suchet?

(pàg. 10)

La Guerra a Subirats

(pàg. 11)

Torna el cinema de debó

(pàg. 12)

1ª Pujada a els Casots

(pàg. 12)

A TOTA MÀQUINA !

Excel·lent actuació dels triatletes catalans a Vitòria en el campionat d'Espanya de Triatló de mitja distància. Un dels destacats, el subiratenc **Albert Sardà Gimeno**, del Club Natació Vilafranca, veí de Lavern, va ser el 3r Classificat en triatló de llarga distancia. Sardà també es va classificar per als campionats europeus que han tingut lloc 19 d'agost a Tampere (Finlàndia) on va fer setè, i fou l'únic català i representant estatal de la seva categoria en aquesta prova de 4000 m. nedant, 120 km. en bicicleta i 30 km. de carrera a peu. **Felicitats Albert**, això és un esport amb més pilotes que el futbol. *Redacció.* ●

L'Estanc
Queviures des de 1880

Fruites i verdures
Xarcuteria
Vins i caves

C. Nord, 5 · Sant Pau d'Ordal
Tel. 93 899 34 69

Cal Pelegrí

FORNERS
I PASTISSERS
desde 1906

calpelegri@calpelegri.com

Av. Barcelona, 1 i 14 · 08739 Ordal
93 817 97 67 · 93 817 97 63 · 93 817 90 22

NIT DE FOC

'EL MANUSCRIT DE FOC' (pàg. 3 i 4)

EDITORIAL

Dos-cents noranta-set anys han passat. Falten tres per als tres segles. I encara ens queden molts deures per fer, perquè la història suspengué els catalans el 1714, i de quina manera! L'ensarronada dels anglesos i els austríacs s'inicià amb els pactes de 1705 pels quals les Corts catalanes trencaven el compromís contret prèviament amb Felip V i recolzarien la candidatura de l'arxiduc Carles al tron espanyol. Mal negoci en què la part més perjudicada fou la catalana, que quedaria abandonada pels seus "aliats" i a mans de les tropes hispanofranceses. Abans d'això, el rei Felip havia arribat, amb les Corts catalanes, a interessants acords a canvi del jurament de fidelitat: es confirmaven i ampliaven les constitucions del Principat (lleis que asseguraven molts drets cívics), i s'aconseguia que els catalans poguessin comerciar amb Amèrica (fins aleshores terra d'explotació exclusiva per castellans i grans comerciants europeus). No es tracta d'enderrocar el mite de l'11 de setembre, però cal tenir la perspectiva clara dels esdeveniments previs, i precaució per les ensarronades que, ben segur, ens depara el futur.

Dos-cents noranta-set, i gairebé tot el peix per vendre. Com que la dependència de Madrid es va demostrar desastrosa per Catalunya, el neguit dels nostres homes i dones sempre va ser poder disposar de les majors llicències possibles per tal d'endreçar la casa. Els homes de la Renaixença no se'n van poder estar de crear el catalanisme polític, és a dir, un moviment que derivarà en els partits polítics catalans que serviran de veu al popi territori. Valentí Almirall fou el primer a promoure-ho, des de la visió nacionalista i republicana. Enric Prat de la Riba va articular el primer partit catalanista –la Lliga Regionalista– des d'un angle moderat, catòlic, però molt realista. Amb la Segona República va créixer el catalanisme d'esquerres (ERC), però la guerra i el franquisme van aturar en sec el procés. Avui, amb més partits catalanistes que mai, no podem considerar que el moviment nacionalista sigui gaire hegemònic. Una de les darreres alenades en aquest sentit ha estat l'aparició de les CUP (Candidatures d'Unitat Popular), constituïdes amb bases difusament marxistes i assembleàries. Però en el cas de Subirats l'assemblea es va limitar a aprovar la llista presentada pels "responsables", en comptes de triar els candidats entre els qui es volguessin presentar dins la pròpia assemblea. Tuf de peix passat. I, tanmateix, segurament el futur del catalanisme passa per aquest moviment. •

SUGGESTIONS D'UNA NIT D'ESTIU

Sarsuela a la Font Clara

Jordi Llongueras.

Seguint amb el programa d'activitats de les Nits a la Fresca, que organitza l'Ajuntament de Subirats d'uns anys ençà, el passat dia 22 de juliol es va poder gaudir de la magistral actuació de la **Coral de Sant Sadurní** dins de l'original marc de la Font Clara o de Ca l'Olivella al nucli de Lavern. La sessió es va consagrar al gènere de la sarsuela per a un públic poc acostumat a aquests sons, però entusiasmat malgrat la poca difusió que té avui dia i que dècades enrere havia viscut el seu esplendor. La sarsuela, anomenada "género chico" dins de la lírica hispana, molt difosa entre els segles XIX i XX per tot el regne borbònic i colònies, dona nom també a la residència reial dels monarques espanyols, que s'estimen més viure als afores de la capital que dins el Palau Reial del centre de la ciutat, d'on van haver de sortir comes ajudeu-me en "Came-tes" (Alfons XIII) i els seus, l'any 1931. Per sarsuela, que ve de romeguera i esbartser, també es coneix el plat de peix, de preparació molt refinada, un dels grans plats de la restauració catalana fet amb diferents peixos de roca i mariscs cuinats en una cassola de fang, amb un sofregit ben picadet, ben picadet i una pi-

cada ben sofregida, ben sofregida. Enviem felicitacions des d'aquí a aquestes iniciatives que any rere any acosten un trosset de la nostra cultura als ciutadans i ens fan reviure, per uns moments els temps dels nostres avis. •

"EL MANUSCRIT DE FOC"

Espectacle teatral a Sant Pau d'Ordal

Jordi Llongueras.

El pasat 4 de Juny es va tornar a viure una jornada infernal a la Plaça de l'església de Sant Pau d'Ordal amb "EL MANUSCRIT DE FOC" en la seva 4ª edició. Una de les manifestacions teatrals més originals al Penedès.

Malgrat les inclemències del temps unes 400 persones s'acostaren a la plaça de la església per contemplar l'espectacle creat per Josep Mata i interpretat per uns quaranta actors i actrius de totes les edats que van fer vibrar els més de 400 espectadors que van assistir-hi, tot desafiant el mal temps amb un ambient fresc i havent plogut moments abans de començar.

En aquesta narració espectacular plena de llegendes i bestiari popular, agafen protagonisme les figures de l'imaginari català més genuí com els dracs, els diables i altres com monjos negres, tots ells fruit de l'esforç i col·laboració desinteressada de tot el poble, de l'Ajuntament de Subirats, el Patronat de Turisme de Subirats, l'Associació Cultural els 3 mosqueters i diversos comerços i empreses de Subirats. Aquesta representació va donar pas al Gran Correfoc a càrrec de les colles de Diables de Sant Pau d'Ordal i Diables de Reus encapçalats pel Drac Miserach, que amb els seus

balls van recórrer els carrers del poble de Sant Pau d'Ordal a ritme de foc fins arribar a la Plaça Subirats, on seguidament va començar un espectacular castell de focs. El fi de festa al Centre Agrícola va cloure la jornada. ●

La veritable història...

Josep Maria Ràfols - Jordi Llongueras.

Fa milers d'anys, al petit poblet de Sant Pau d'Ordal, va passar un drac que tenia atemorida tota la població, l'hi deien "Miserach" perquè per allà on passava deixava a tothom en la més gran misèria. I llavors va arribar el moment en que les forces malignes, juntament amb en Miserachs s'apoderaren de tot el poble, fent-los patir els més grans turments i amb la desesperació de la gent es produïren mil batalles que la història ens anirà explicant. El drac demanava i demanava insaciablement un i un altre cop. Semblava no tenir mai prou menjar, ni prou utensilis per viure com un rei; cada cop més i més...mes tard els va demanar que volia cruspir-se una donzella verge i... Així comença una història que any rere any es repeteix i encara te atemorits tots els habitants grans i petits, homes, dones i autoritats, i fins i tot l'agutzil que n'era l'encarregat de posar pau i ordre en aquell petit indret. Tothom estava esparverat i tremolós, davant els esdeveniments.

No creieu pas que es tracta de una història imagina-

Canals & Casanovas
CAVES - RESTAURANT

Masia Les Vinyes, s/nº - LAVERN - SUBIRATS
Tel. 938 993 202
www.canalscasanovas.com

da....Heu mirat a la vostra esquena? Heu sentit aquells sorolls estranys que no sabeu de on venen? De tant en tant allà al voltant de la mitjanit se senten veus estranyes d'estranyes personatges, a mida que s'acosta la Nit del Foc es van fent mes i mes intenses mes sovintejades....Quin esglai!!

Molt de compte!!! S'estan produint cada cop més senyals. Per l'Escletxa negra ha començat a sortir un espès i pudent fum negre, no sabem què vol dir, el que és segur que les Forces obscures s'estan movent, ves a saber amb quines intencions. Si pareu l'orella sentireu trontollar els fonaments de Sant Pau tant bon punt entra la mitja nit... alguna cosa maleïda ja fa dies que hi corre per allà sota.. i diuen també els que ho han vist, que tant bon punt surt el sol, l'aigua del xuclador es tenyeix del color de la sang durant unes hores...no voldria que el poble de Sant Pau s'alarmés i tots els seus habitants fossin presa del pànic però ara ja podem dir que una amenaça molt greu caurà properament sobre nosaltres, tampoc ens atrevim a explicar el terrible succés ocorregut fa uns dies allà a Savall. N'hi ha per quedar esgarriat. Nit rere nit se senten les veus cada cop mes greus i profundes, les converses entre el Cap Superior de les forces inestables i el Guardià dels Innombrables. Tothom estava esparverat. Saps que ha passat?? Ahir a la nit estàvem amb el Negre a casa dels diables i de cop un fum negre i pudent va sortir de la cova de sota el Centre, d'allà la casa del sereno!! Saps on et vull dir? mes tard es va sentir un fort xisclet... malparit!! I ens vam fotre a córrer, encara em tremolen les cames, alguna cosa maleïda es mou per sota Sant Pau!

El Consell d'Ancians m'ha obligat a relatar (contra la meua voluntat) el terrible succés ocorregut la passada setmana a Savall. Resulta que el masover de la masia de Savall va anar a buscar espàrrecs al bosc i quant va passar per el costat del Pou Vermell li va semblar que una veu que sortia del pou el cridava. Al treure el cap per la boca del pou una estranya bestia allargada i llefiscosa va intentar estirar-lo cap dintre, sort que portava una navalla per tallar els espàrrecs a la ma, l'hi va clavar diverses ganivetades fins que la bèstia el deixà lliure, llavors ell va arrencar a córrer tan ràpid que les cames li tocaven el cul.

Tot això esta provocat pels malignes!! Collons si ni han de senyals estranyes!! lo de la nit de la nevada va ser el caos. I saps que? em sembla que eren ells!! els vaig tornar a sentir!! Aquells xisclets!

Aquella nit em vaig quedar tirat a Sant Sadurní i com que no tenia cap altra solució, vaig haver de tornar a peu per la neu. A l'alçada de la muntanya del Guilera, dalt de la muntanya, si! si! darrera la Guàrdia, saps on et dic? es veien uns essers que saltaven per la neu, portaven unes tor-

xes. Ôstia, quin cangue-lis vaig tenir! i quina por de que em veiessin! Anaven quatre i el mes alt portava una cosa vi-va agafada a les mans. Des d'allà no es veia què era. Aquella nit no

vaig poder dormir. No ho he explicat a ningú, perquè no em creurien.

L'encertes de ple quan dius que la nevada la van provocar els malignes, malauradament han adquirit la capacitat de canviar el clima del planeta, poden dominar els vents, la pluja, el tro i els llamps. Algú ha observat la lluna quan s'amagava per l'horitzó? Avui, la lluna tenia les dues puntes mirant amunt,i en el moment que es ponia, de cada punta han sortit tres intenses irradiacions dirigides al nostre planeta, ha estat cosa de dècimes de segon, pot ser que ningú s'hi fixés. I què vol dir això? vol dir que a més d'intentar dominar els elements de la Terra ,els malignes volen dominar els planetes i utilitzar la seva força contra nosaltres. Això que et diré ara es totalment secret, ja saps que si ho dones a conèixer a una sola persona seràs executat pels Protectors de la Realitat Oculta. El missatge diu: "Estan desapareixent els llibres i manuscrits sagrats de moltes creences i religions del nostre planeta".

Gent del poble, avui ha arribat un altre missatge secret, està escrit amb jeroglífics i estranya simbologia, però els iniciats en el Coneixement Lowelt ho poden llegir sense cap dificultat, i diu: "el poble jueu ha comunicat la desaparició d'un dels cinc llibres sagrats de la TORÀ, el llibre dels nombres el Bemidbazad, la comunitat cristiana ha notificat la desaparició d'una part dels documents sacres entregats a Moisès en el Sinai, els hindús han perdut bona part del Dhammapada escrit per Siddharta, i així la majoria de religions i creences dels humans, de ben segur que es obra dels malèfics, que intenten dominar els quatre elements i també els planetes i el Sol, per utilitzar-los contra els humans. Si ho aconseguixen podran trastocar el clima, el dia i la nit, en definitiva, afeblir-nos per poder atacar-nos, i si ens vencen passariem a ser els seus esclaus pels segles dels segles.

I nit rere nit els missatges i les veus esglaiaven, els senyals no paraven de produir-se, Buff!! Ja n'hi havia un grà massa de tot això. Mica en mica us anirem explicant com es van produir els esdeveniments que van portar a viure aquesta història de la que avui, encara no se n'han desfet els habitants del petit llogaret de Sant Pau d'Ordal. I no us refieu... mireu l'esquena i escolteu els crits de la nit! ●

Maribel Lluch

**PERRUQUERIA i
ESTÈTICA
UNISEX**

C/ Antoni Casanovas, 25
Lavera (Subirats) 08739

Tel. 93 899 41 38

HUMOR GRÀFIC - Les vinyetes d'en Roger

OPINIÓ

EL CEP TORT I EL SENTIMENT DE PERTINENÇA A SUBIRATS

Pep Bertran.

Sens dubte penso que el CEP TORT és i pot ser una eina molt positiva com a mitjà de comunicació i expressió local perquè transmet informació sobre temes referents a Subirats i permet la reflexió i el debat entre tots. Lluny de la revista de l'Ajuntament o dels butlletins dels partits polítics, el CEP TORT és ara mateix la revista amb difusió municipal que permet la participació dels subiratencs al marge de la política local.

Però sobretot volia destacar l'aparició del CEP TORT com un instrument que pot ser molt adequat per incrementar el sentiment de pertinença a Subirats, pel fet de ser comú a tots i d'informar de les diferents realitats de cada poble. En un terme tan extens i amb tants nuclis diferents de població, no descobreixo res si dic que en general hi ha molt més sentiment de pertinença a cada nucli que no pas a Subirats. Per exemplificar-ho, quan es fan xerrades o actes culturals en un lloc, costa molt aconseguir la concurrència de persones d'altres nuclis, tot i estar informades, argumentant alguna gent que si de cas ja assistiran a aquell acte quan es faci al seu poble. O senzillament si es pregunta a algun veí si es sent subiratenc, a part de mirar-te estranyat, normalment la

resposta és que es sent del seu poble més que del seu municipi. Augmentar aquesta sensibilitat cap a Subirats no penso que es contraposi amb mantenir el sentiment indentitari cap al propi poble.

Reforçar la identitat subiratenca per una banda ens ajudaria a comprendre millor les realitats i problemàtiques de cada nucli i així milloraria la comprensió entre pobles. Per altra banda, és important pel simple fet de compartir govern local, per tant, decisions polítiques i gestió de part dels nostres impostos. Aquest lligam ens ha fet compartir història, present, i també ens planteja el repte de decidir conjuntament com volem que sigui Subirats.

M'agradaria felicitar a les persones que estan al capdavant d'aquesta iniciativa voluntària que és EL CEP TORT, i animar-les a que aquest projecte que considero admirable, pel seu compromís i dedicació, agafi solidesa i tingui molta continuïtat. ●

QUÈ ÉS CULTURA ?

Fèlix Villagrasa.

Aquest concepte –cultura- és potser un dels de més difícil definició en la nostra llengua. Cultura és el mot que emprem per posar-nos seriosos i transcendents davant d'alguna obra humana. Firms! Que això és Cultura. El diccionari no ens ajuda gaire, el Fabra diu que “cultura és l'acció o efecte de cultivar”, això inclou des de l'educació dels infants fins a tenir cura d'un hort (agri-cultura), perquè en tots els casos es conrea alguna cosa –generalment positiva- de profit per a un mateix i per als altres. I entremig s'hi barreja la ciència. Perquè segueix dient el diccionari que “cultura és el conjunt de les coneixences literàries o científiques que hom posseeix”.

Cultura inclou tota producció humana destinada a la millora de la condició general

Com podríem definir què és cultura, així entre nosaltres? Com ho podem entendre sense abastar massa terreny? De fet, cultura inclou tota producció humana destinada a la millora de la condició general, a resoldre la nostra adaptació al món, des de la ciència fins a la humanística, des de l'art estètic fins a l'art tècnic, des de la pintura a l'arquitectura passant pel teatre, el cinema, el disseny de naus espacials, la música, la religió, els balls de festa major... i la construcció d'un galliner. Quan l'esperit humà pren part en l'obra, podem considerar-la cultura. Deixem a banda les feines rutinàries que no aporten res de nou: poca cosa és fer un ou ferrat, però darrera aquesta activitat, quan la creativitat humana actua, llavors parlem de gastronomia.

Catalunya és més que un club

Arribats aquí, anem on, en realitat, volia arribar: és cultura l'esport? És cultura el futbol? I jo us dic que sí, ho és segons la meua opinió. És cultura de masses, que sorgeix al mateix temps que la industrialització entre el proletariat de les fàbriques i que la reivindicació dels sistemes democràtics. La gent demana els seus drets, les societats es fan més complexes i interconnectades (premsa, ràdio, televisió, internet) i apareixen fenòmens globals, primer esportius (jocs olímpics, futbol, automobilisme, tennis, bàsquet,

etc.) que serveixen per enquadrar la gent darrere els equips locals i estatals, principalment. Aquest enquadrament ajuda a unir els grups socials diversos (rics i pobres sota la mateixa bandera), les competicions esdevenen símls de batalles que es guanyen o es perden de forma incruenta. El paral·lelisme amb la Grècia clàssica és total, quan

les diferents polis (ciutats) aparcaven llurs disputes per dirimir les diferències a l'estadi. I els vencedors eren honorats pel poble, mentre que els perdedors eren vituperats.

Els romans també tenien la seva vàlvula d'escapament de les tensions socials i polítiques amb el circ: l'estat ofería lluites de gladiadors o cristians

És cultura l'esport?... Les competicions esdevenen símls de batalles que es guanyen o es perden de forma incruenta

queixalats pels lleons a una població turbulenta a causa de les crisis, l'atur o els preus de la vianda. A més, l'emperador solia repartir pa entre els assistents per amistançar-se amb el seu poble: *panem et circenses*.

Així, de la cultura de masses s'arriba a l'única cultura que absorbeix el poble a través dels mitjans de comunicació (de masses). En tot cas, i respecte a la veneració que en les nostres terres es té a un club concret, el F.C. Barcelona, deixeu-me dir que hi ha un plus de cultura que no sempre es té en consideració (per part dels seus crítics) i que barreja totalment allò de política (que també és cultura) i esport. Aquests dos conceptes són indistingibles, i si no, què fan les banderes i els himnes davant les seleccions esportives i als pòdiums dels jocs olímpics?. El Barça va néixer, créixer i s'ha fet gran paral·lelament al catalanisme polític durant

■ QUÈ ÉS CULTURA? (continuació)

el segle XX, i ha seguit la seva mateixa sort. Fou reprimit per la Dictadura de Primo de Rivera en els anys vint, el seu president Josep Sunyol fou afusellat durant la guerra, i amb el franquisme va ser sovint discriminat pel règim en benefici de l'etern rival de la ciutat del Manzanares. La relació d'aquest club amb el moment polític del país i amb la vinculació dels nouvinguts a la nostra cultura ha estat i és molt important, el mal de tot plegat és que aquesta mostra de cultura popular sigui tan gran, tan exclusiva, que atipi i sadolli tot l'interès de milers de persones, mentre que la cultura que perdura, la d'alt nivell, la que fa gran un poble, ni desperta tantes passions ni arriba, en el nostre país, a les masses. Un poble que no mostra curiositat –al menys– per la producció artística, humanística, científica i tecnològica, està destinat a caure a l'avert de la segona divisió, o el que és pitjor, al de la tercera regional. ●

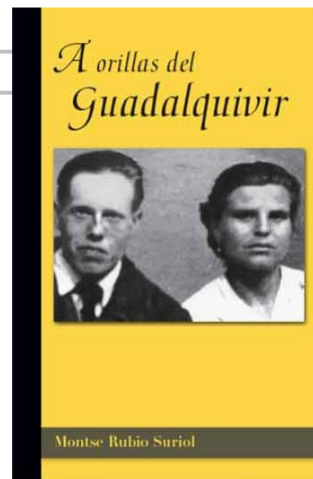
DE SUD A NORD

Montse Rubio Suriol: *A orillas del Guadalquivir*, Ed. Trafford, 2007.

Luisa Elena Sueiro.

"Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets", aquest és l'article que obre la Declaració Universal dels Drets Humans i que quan llegeixes el llibre de la Montse Rubio veus amb claredat el difícil que ha estat i que és, desgraciadament encara per a moltes persones, assolir aquesta màxima. La Montse ens proposa un viatge històric a la postguerra espanyola tot seguint el fil d'una família andalusa, la seva, i la lluita quotidiana per sobreviure en unes condicions de vida molt dures. Els protagonistes, uns jornaleros andalusos lluitadors i treballadors que, farts de suportar la misèria i davant la falta de perspectives de millora, emigren a Catalunya, on trobaran una terra en la qual pujar als seus fills i donar-los-hi les oportunitats que ells no van tenir. Temes universals: la guerra i les seves conseqüències devastadores, les humiliants condicions de vida dels pagesos sense terra, la manca d'esperança, la immigració, els problemes d'adaptació a un nou paisatge, una nova llengua, uns nous costums. Tot això explicat amb un llen-

guatge fàcil i proper, utilitzant el castellà, l'andalús i el català. Un homenatge a tots aquells que no tenen res més que la seva dignitat per tirar endavant. ●

TELÈFONS D'INTERÉS

EMERGÈNCIES	112
CENTRE MÈDIC D'ORDAL	93 8179086
CENTRE MÈDIC DE SANT PAU D'ORDAL	93 8993361
BOMBERS DE VILAFRANCA	93 8920139
MOSSOS D'ESQUADRA DE SANT SADURNÍ	93 6570050
ADF PENEDÈS/GARRAF	93 8172818
AGENTS RURALS	93 5617000
AJUNTAMENT DE SUBIRATS	93 8993011

QUÈ TENIM ?

El Mil·liari de Subirats

David de Yzaguirre Melendres.

Durant les obres de recuperació del Castell de Subirats i de la Capella de Sant Pere de Subirats el 1973, Mn. Josep Raventós, encapçalant un grup de pioners que es van proposar com a fita recuperar aquest monuments, trobaren durant les obres d'excavació de l'església del Castell de

Mil·liari romà de Subirats.

Subirats l'únic mil·liari romà que es conserva al municipi. Es trobava fragmentat i enterrat a gran profunditat. En un primer moment tot semblava indicar que es tractava d'una tomba en trobar-se en posició horitzontal i amb un cos sepultat al seu interior. De fet, la tesis no era incorrecta. A l'església parroquial de Sant Pere, municipi de Sant Pere Molanta (Olèrdola), se'n va trobar un de molt semblant en unes condicions de conservació menys bones, i que també va ser aprofitat com a tomba durant la època medieval. Es creu que la pedra va ser moguda de la seva ubicació original (al tram de la Via Augusta que es troba als peus de la muntanya del Castell de Subirats on exercia la seva funció original de fita) i portada al cementiri del Castell per ser utilitzada com a sarcòfag segurament durant l'edat mitjana.

Un mil·liari o pedra mil·liar és una roca tallada, principalment de forma cilíndrica, que es posava al voral de les calçades romanes per assenyalar cada milla romana (equivalent a una distància aproximada de 1481 metres). La major part de mil·liaris portaven diferents inscripcions fent referència a la distància des d'aquell punt geogrà-

fic fins a Roma o fins a la ciutat propera mes important, esmentant l'emperador sota el mandat del qual es va fer aquell mil·liari i el governador responsable de les obres a la calçada.

Estudis recents duts a terme per Manfred Schmidt i Camila Campedelli sobre la pedra mil·liària de Subirats han conclòs que aquest mil·liari feia 2,40 metres d'alçada (solien fer entre 2 i 4 metres) i uns 55 cm de diàmetre aproximadament. La base on es sustentava la fita feia 62x53x46cm i s'hi pot trobar un forat per poder ser reomplert. De les lletres tallades poques queden avui dia i són de difícil comprensió, tenen un cos d'entre 5 i 7 cm. En pròpies paraules de Schmidt i Campedelli "Les úniques lletres significatives de la inscripció per la construcció són HE a la línia 3. Es podria associar efectivament al fill de Decio Herennius Decius." Un mil·liari de característiques pràcticament idèntiques trobat a Borriol (Castelló) confirmarien la tesi de l'emperador sota el mandat del qual es va construir el nostre mil·liari. "Si la reconstrucció és correcta, podríem parlar que el mil·liari de Subirats data d'entre el mesos de gener i juny de l'any 251, quan Decio recupera el poder tribunal per segona vegada", conclou l'estudi.

Només hi ha documentats dos mil·liaris més al Penedès, el citat de Sant Pere Molanta i el de la Bisbal del Penedès, tot i que l'estat de conservació d'aquests situen el de Subirats en lloc privilegiat pel seu estat de conservació i per la informació històrica que ens aporta. El museu del Castell de Subirats conserva i exposa aquesta obra de l'enginyeria civil romana i ens recorda la importància del patrimoni de Subirats, tot convidant-nos a preservar-lo, estudiar-lo i promoure'l.●

Castell de Subirats

LA VERITABLE I ORIGINAL HISTÒRIA DELS GEGANTS DEL CARRER DE LA FONT

Jordi Llongueras.

Un any més els veïns del carrer de La Font de Sant Pau d'Ordal celebren el tradicional sopar amb la presència d'els seus gegants, que son els veritables protagonistes de la història i que ens transporten a la època de la república.

Els protagonistes, en Sidru, la Pepita, en Joanet... veïns del carrer de la Font, amb un acurat text d'en Josep Mata fan i desfan en els "intrincolis" de les votacions per les eleccions a l'Ajuntament de Subirats que es celebraven després de molt i molts anys de no fer-ho.

No podem oblidar en Pau i a la iaia Dolores, que practiquen una vegada i una altre el seu dret a anar a votar juntament amb en Jan, en Tonet i en Pere.

Ja arribem al capítol cinquè i encara en queden, la història és llarga.....i ja es prepara la propera representació, mica en mica ens van endinsant amb petits records i l'afable diàleg dels protagonistes a un drama real i artístic inacabat i inacabable en molts actes (pocs de bons i uns quants de dolents) com diu el la pròpia presentació de l'acte.

Els capítols que any rere any, omplen de joia i

cultura les festes d'aquest carrer, no ens pot deixar indiferents, i ens converteix amb espectadors d'una part de la nostra història.

Com diuen a la seva presentació: Que hi farem, és el que hi ha! •

Mesón Gusó

Sala per a celebracions
Especialitats:
-Pop a la gallega
-Ibèrics
Menjars casolans

Al mateix peu de la carretera
Pàrquing propi
Menú diari

C/.Llorers, 5 Carretera de Gelida a Sant Sadurní Km.13.5
CASABLANCA - SUBIRATS
Tel.: 93 891 27 53 - 658 81 47 16

CONSTRUCCIONS Rubio s.c.p.

Carrer Nou, 4 - Tel. 93 898 82 90
08739 CAN CARTRÓ - SUBIRATS

Santander
EL VALOR DE LES IDEES**NOVA ADREÇA:**

C/. Ponent, 2 bis
Sant Pau d'Ordal
08739 - Subirats
Tels.: 93.899.40.50
669.216.361

Llibretes
Préstecs
Hipoteques
Assegurances
Rèntings
Leasings
Fons d'inversió
Plans de pensions

Agent col.laborador:

Maria Dolors Morera Solà

Volem
ser el teu banc

CAL SUTXET O CAL SUCHET ?

TOPÒNIMS DE SUBIRATS

Josep Tubau.

Com ja vam fer amb “Collsesportes” en el primer número, de nou ens referim a un topònim menor del Mapa Topogràfic de la Generalitat amb l'ortografia “adulterada”. Sobre el plànol oficial, veiem consignada una masia dels afores dels Casots, al camí que porta cap al castell de Subirats, molt a prop del jaciment paleontològic de l'Institut Crusafont (avui en estat d'abandó), com a “Cal Sutxet”, transcripció que, per més versemblant que sembli segons la normativa del català modern, traeix l'origen de la denominació. Afortunadament, el cartell municipal que hi ha al costat de la casa, segons sembla per desig de la propietària actual, restitueix de manera exemplar l'error oficial i hi podem llegir, ara sí, ben escrit, “Cal Suchet”, sens dubte un testimoni del pas pel nostre municipi de la Guerra del Francès, que la historiografia espanyola anomena, amb un valor simbòlic evident, com a Guerra de la Independència.

La raó del canvi ortogràfic que per sort –dèiem– incorpora el cartell que avui podem veure als voltants de la casa no pot ser cap altra que traslladar fidedignament l'al·lusió a l'antropònim “Suchet”, cognom del mariscal francès Louis-Gabriel

seva presència al Penedès després de conquerir Vilafranca, que es va escampar el seu cognom, Suchet, gairebé amb tota seguretat pels atacs de les seves tropes als masos, cases, molins (amb interès de proveïment) i a punts estratègics de guarnició i comandament (amb interès militar), potser fins a donar nom a alguns llocs. Pel que fa a la masia dels Casots a què avui ens

Va ser justament arran de la batalla de l'Ordal, i després de conquerir Vilafranca, que es va escampar el cognom Suchet

referim, no en coneixem ni poc ni gaire –potser ni tan sols n'hi va haver de rellevants– els episodis que s'hi van viure, tot i haver-se guardat memòria escrita tant del desplegament dels soldats napoleònics pels nostres vessants muntanyosos que donen a la vall de l'Anoia i dels enfrontaments per ser repel·lits com del fet que s'hi van excavar fosses per donar sepultura als combatents de tots dos bàndols, precisament de resultes de la prolongada presència francesa al Penedès i, més puntualment, de la batalla de l'Ordal. O, qui sap, també podria ser que fins i tot “batejar” una casa amb el cognom Suchet es degués a la voluntat manifesta de retre-li homenatge d'algú afrancesat, d'algú caragirat, que és com popularment s'anomenaven els favorables a Napoleó i als seus homes, perquè no tothom va tancar files en la lluita contra l'invasor francès en un temps de submissió política i econòmica a la monarquia absoluta dels borbons quan encara no s'havia complert un segle des de la derrota catalana del 1714... O encara, qui sap, si, al mar-

Louis-Gabriel Suchet

bufera –distinció que li va concedir Napoleó per les seves victòries militars durant aquella campanya–, va dirigir, el setembre de 1813, l'exèrcit imperial francès en la batalla de l'Ordal, que ens ha deixat narrada en el seu diari de guerra i que també podem conèixer gràcies a les notes memorialístiques d'Isidre Mata del Racó, propietari de la casa del mateix nom, situada a la rodalia de Sant Pau d'Ordal, supervivent de les represàlies franceses, que el van portar fins i tot a la presó, en ser acusat falsament de traïció. Va ser justament arran de la batalla de l'Ordal, i de la

Cal Suchet (als afores dels Casots). Foto ECT.

CAL SUTXET O CAL SUCHET? (continuació)

ge de preferències, amb la simple fascinació per Suchet com a personatge militar, n'hi va haver prou per amplificar-ne el nom i triar-lo com a "denominació de prestigi"...

Conjectures al marge, com a nom de lloc, el nostre Cal Suchet del nucli subiratenc dels Casots no és un cas aïllat. Per motius paral·lels, però no necessàriament coincidents, la presència del llinatge del mariscal napoleònic al domini lingüístic, tot i que escassa (un fet que no ha d'estranyar, ja que, al capdavant, l'agressor, repudiat majoritàriament, es va replegar com a perdedor arran del tractat de pau entre Ferran VII i Napoleó) també es troba, sense sortir del municipi, a Sant Pau —una altra casa també se'n diu, prenent el nom d'una altra més antiga de la mateixa família

propietària—, ni de la comarca, a les Gunyoles, on hi ha el pou del Suchet, i una mica més lluny, més a prop de la ratlla de França, a la ciutat de Girona, donant nom, en honor al militar de les tropes de Napoleó, a una fortificació francesa construïda durant un dels setges a aquella ciutat, la

Torre Suchet.

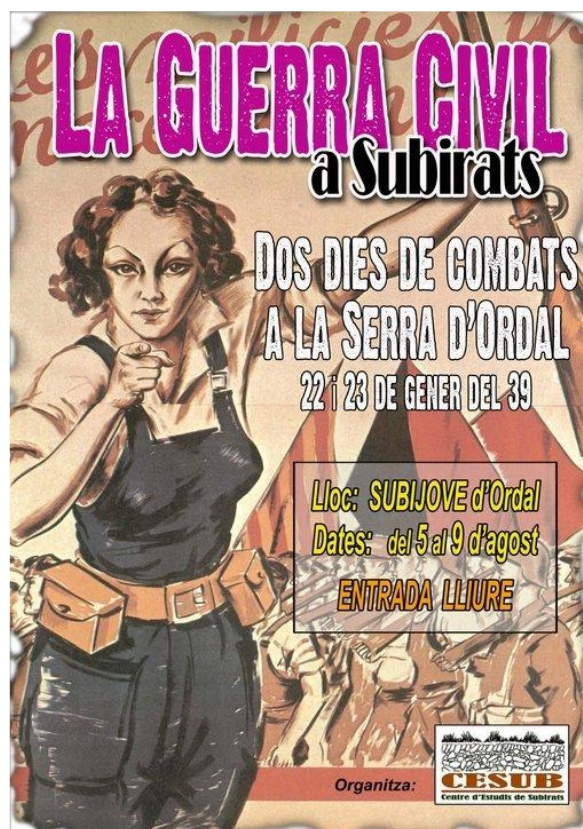
Com a testimonis lingüístics, tots quatre casos constitueixen, doncs, part de l'empremta de la Guerra del Francès —l'anunci del final de l'Antic Règim—, guerra de la qual ara es commemora el dos-cents aniversari de la caiguda de Tarragona en mans de Suchet, quan només falten dos anys perquè també faci dos segles exactes de la Batalla de l'Ordal. Però això serà el 9 de setembre del 2013... •

LA GUERRA D'ESPANYA A SUBIRATS

Redacció.

Entre els dies 5 i 9 d'agost va tenir lloc l'exposició "La Guerra Civil a Subirats" organitzada pel nou Centre d'Estudis de Subirats al local Subijove d'Ordal. La mostra recollia les vicissituds del pas del front pel nostre municipi i l'acció de les darreres defenses republicanes davant l'irrefrenable ofensiva de l'exèrcit rebel sobre les rutes que menen a la capital catalana. Si bé no va existir una batalla d'Ordal, com alguns afirmen amb exageració, sí que hi van haver escaramusses per mirar d'endarrerir l'avenç franquista. L'estructura de l'exposició tenia una part més generalista de la guerra i una altra dedicada a exposar els fets a Subirats: entrevistes projectades en vídeo, explicacions, una maqueta en tres dimensions, reconstrucció d'una trinxera i material bèl·lic d'aquells temps, fruit d'una intensa feina de recerca i interpretació, i amb aportacions diverses per part d'alguns veïns. Per cert, que aquesta entitat ja compta amb un bloc on es comenten les seves activitats i projectes. L'adreça electrònica és: <http://cesubirats.blogspot.com>. •

Si esteu interessats en adquirir el vídeo de l'exposició, poseu-vos en contacte amb els membres del CESUB, podreu gaudir d'una part de la nostra història per un preu assequible, que a més ajudarà a les activitats d'aquest centre.

TORNA EL CINEMA DE DEBÒ

Ferran Planas.

L'any 1955 una vintena de socis de l'Ateneu de Lavern va decidir fer cine cada diumenge. D'ençà fins 1962 es va projectar en format 16 mm., i des de 1963 fins 1968 en format gran de 35 mm. El Setembre de 2008, amb motiu del derrocament del Cafè, es va rescatar el projector, marca OSSA, fabricat el 1935. Es a dir, que durant més de 40 anys havia quedat abandonat en la antiga cabina de projecció. Després de dos anys de restauració i preparatius, el proper diumenge 16 d'octubre la màquina tornarà a funcionar. Es pretén projectar de forma constant, amb una periodicitat trimestral, aquelles pel·lícules clàssiques que ens varen meravellar i que difícilment avui en dia es poden veure en un cinema. ●

El programa d'actes per a la reestrena de les projeccions serà el següent:

Dissabte 15 d'octubre: al migdia inauguració del nou cafè de l'Ateneu de Lavern. A la tarde activitats infantils sense determinar.

Diumenge 16 d'octubre: al migdia, xeflis a la Plaça del Centre de l'Ateneu de Lavern amenitzat per la companyia de teatre "En Obres". A les 18h. passi de la pel·lícula EL DORADO, amb el projector restaurat en el format original de 35 mm. La pel·lícula fou dirigida el 1966 per Howard Hawks i és interpretada, entre altres, per John Wayne i Robert Mitchum.

ÈXIT DE LA 1ª EDICIÓ DE LA PUJADA A ELS CASOTS

Redacció.

Dissabte 9 de juliol va tenir lloc la Primera edició de la Pujada a Els Casots, prova puntuable per al campionat de muntanya de la Federació Catalana d'Automobilisme. L'escenari fou el mític traçat de la carretera dels Casots, que uneix Sant Sadurní i l'Ordal i que anys enrere havia format part de rallis mítics, com el Segura Viudas, el Rally de Les Caves i que havia estat tram classificatori del Ralli Catalunya.

En un dia calorós la prova es va desenvolupar sense més incidències que alguna pinya i alguna gent reticent a complir les normes de seguretat, cosa que va alentir el desenvolupament de la prova. Les acceleracions ferotges i el xiscle dels pneumàtics sobre l'asfalt van omplir per unes hores els paratges calms, entre vinyes i boscos, d'aquest

pintoresc indret de Subirats. Un total de seixanta-dos cotxes van participar-hi i destacà la gran quantitat de públic que es va veure animant els corredors a peu de carretera, suportant una calor asfixiant davant un espectacle que valia la pena seguir. Tres dels participants eren veïns nostres. El primer, Sergi Pañella –líder del campionat fins aleshores– patí una sortida de pista que el va fer retirar. Francesc Munné, amb un Ford Sierra Cosworth, va quedar segon en turismes i primer de la seva categoria (FX), i Salvador Canals, amb Porsche, va fer cinquè de turismes i primer del seu grup (GT). ●

Francesc Munné, lavernenc, segon de la general.

EL CEP TORT ARA TAMBÉ AL

facebook

Redacció, edició i maquetació

Fèlix Villagrasa, Jordi Llongueras, Sergi Buchholz, Josep Tubau, David de Yzaguirre, Luisa Sueiro, Pep Bertran, Josep Mª Ràfols, Ferran Planas i Roger Pelàez.

Contacte

elceptort@hotmail.com // Tel.: 657 49 55 31

